

seko i världen

Global solidaritet inom byggsektorn

Organisering Fattigdomsbekämpning Utbildning Demokrati

Orättvist eller

Bbyggsektorn i världen är utsatt för oändligt många utmaningar i globaliseringens spår. Arbetsmigration, lönedumpning, farliga arbetsplatser och multinationella företag som inte tar ansvar är bara några av dem. Det globala byggfacket Building and Wood Worker's International (BWI) har utarbetat olika utvecklingsprojekt, där vi samverkar för att kunna möta dessa utmaningar.

Seko har sedan många år ett inarbetat samarbete med BWI och andra byggfack i Sverige. Arbete med organisering, utbildning och kampanjer är sätt att förbättra byggarbetarnas situation i olika delar av världen. Utmaningarna kan ibland vara närapå oöverstigliga, men framgångar nås steg för steg, och de berörda byggarbetarna uppnår tryggare arbetsvillkor och förbättrad säkerhet på sina arbetsplatser.

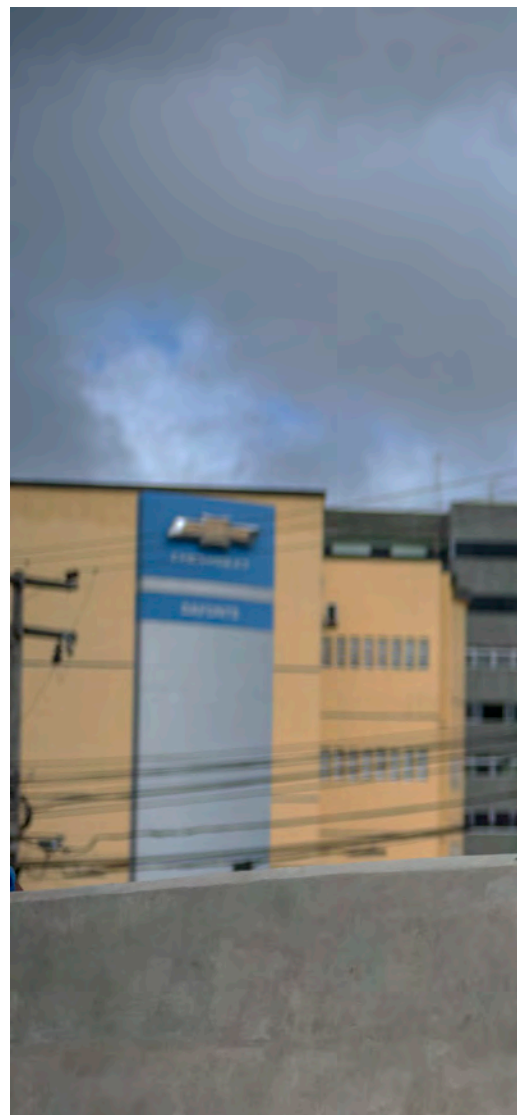
När massiva byggsatsningar görs på infrastruktur, bostäder och hotell, ofta med migrantarbetare och med risk för korruption, läggs stor kraft på att uppmärksamma fackliga rättigheter och krav på säkerhet på byggarbetsplatser. Ofta lyckas vi med att förändra grundläggande inställningar och i många fall förbättra arbetsvillkoren för den

enskilde arbetaren. Att bedriva påverkansarbete kan vara tungrovt, men som i exemplet med de stora arenabyggena kunde förändring uppnås genom att påverka de internationella idrottsförbunden FIFA och den Olympiska kommittén, snarare än via byggföretagen. Det positiva resultatet gav tydliga riktlinjer för vilka regler som gäller vid OS och VM-relaterade byggen. Utmaningarna är dock fortfarande stora i länder som inte tillåter fackföreningar på arbetsplatserna, som exempelvis Kina och Qatar.

I den här skriften får du möta några av de byggnadsarbetare som berörs av våra samarbetsprojekt. Arbetarnas utmaningar likväl som fackförbundens utmaningar kan ofta likna det fackliga arbete vi har i Sverige, även om förutsättningarna kan skilja. Broschyren beskriver några av de internationella utvecklingsprojekt som stötts av Seko.

Jag hoppas att ni finner projekten intressanta och att både Seko-medlemmar och icke medlemmar kan känna stolthet över det arbete som Seko gör för byggarbetare i olika delar av världen.

Jens Saverstam
Internationell sekreterare, Seko i världen

DÖDSFARLIGT?

PROJEKT *Makedonien*

Republiken Makedonien är lite mindre än Dalarna till ytan och fick självständighet 1991 när Jugoslavien föll. Det är ett av Europas fattigaste länder. Arbetslösheten hos unga har stigit till ofattbara 58% och är bland de högsta i världen. Ett turbulent nyval avslutade året 2016 och sedan 2017 har Makedonien en socialdemokratisk regering, efter tio år med makedonskt-nationalistiskt styre.

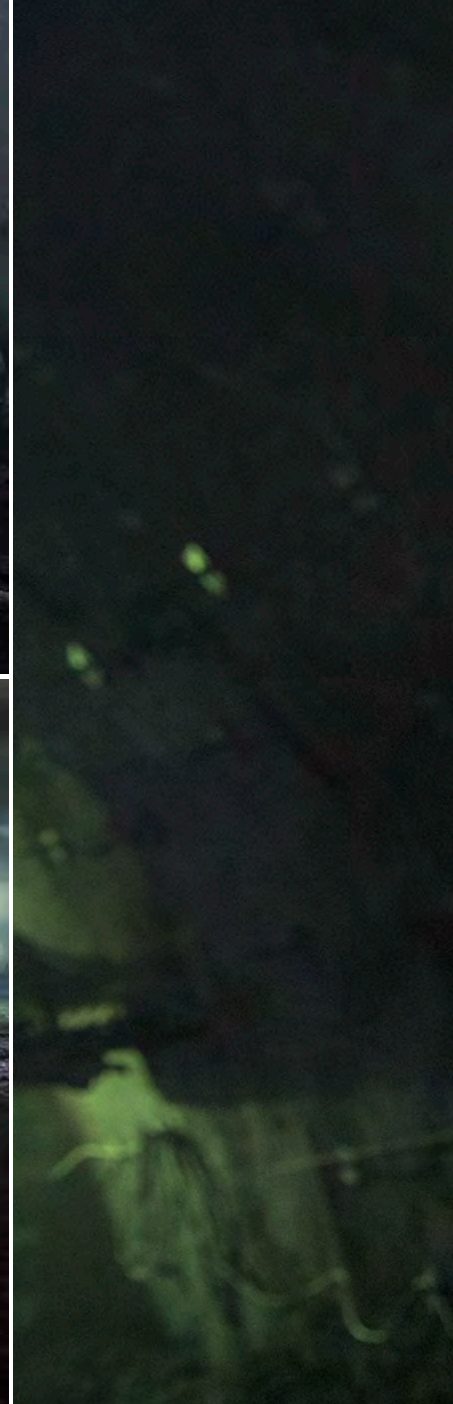
Byggsektorn i Makedonien växer via flera stora infrastrukturprojekt. "One Belt, One Road" lanserades 2013 av Kina som ett infrastrukturinitiativ: ambitionen är att koppla samman Asien med Europa och vidare med Afrika. Sidenvägen, som den kommit att kallas, är tänkt att skapa ett nätverk av vägar, järnvägar och hamnar för att länka ihop handeln inom 68 länder. "The Balkan Silk Way" innehåller några av dessa motorvägskorridorer och tre av dem går tvärs igenom Makedonien.

De nya makedonska infrastrukturprojekten är finansierade med lån hos kinesiska banker. När infrastrukturen i ett land ägs under lång tid av utländska bolag uppstår frågor kring vem som äger bestämmanderätten över den. Är det låntagaren som bestämmer över sin infrastruktur trots beroendeställningen till långgivaren? Vad händer om långgivaren får ett stort inflytande över ett lands infrastruktur?

Fördelar finns med projektet för ett land som Makedonien, där behoven av utveckling och arbetstillfällen är stora. Projektet är välkommet, inte bara för att det skapar jobb, utan också för den uppgradering av Makedoniens föråldrade infrastruktur som kommer med på köpet, vilken är en nödvändig skjuts för landets ekonomi.

Att organisera arbetarna är olika svårt beroende på vilka ägare bolagen har. Kinesiska bolag tillåter inte fackföreningar och arbetarna vågar därmed inte organisera sig, då risken att bli av med arbetet är för stor. När bolagen är multinationella har det också visat sig vara svårt att organisera de anställda, medan de makedonska bolagen som är med och bygger har välorganiserade arbetare med stort fackligt inflytande. Det makedonska byggförbundet har förtroendevalda som är engagerade i arbetarnas situation och ombudsmän som verkar för bättre villkor.

Seko, tillsammans med de svenska byggfacken och det globala facket BWI, har med det makedonska facket ett gemensamt mål: att organisera arbetarna på Sidenvägens byggen. En viktig hörnsten är att utbilda förtroendevalda och därigenom kunna bygga en fackförening. De största målen i detta organiseringsprojekt är att förbättra arbetsmiljön, säkerheten på arbetsplatsen och att skapa trygga arbetsvillkor.

Det senaste decenniet har motorvägar borrar sig fram genom Makedoniens bergiga landskap. Bakom motorvägsbyggena står Sinohydro - ett statsägt kinesiskt företag med projekt i 72 länder.

Sinohydro har huvudkontraktet för samtliga vägbyggen i Makedonien. De har i sin tur underleverantörer: fyra makedonska byggföretag och ett albaniskt. Vägkorridorerna utgår från två geografiskt strategiskt placerade hamnar i Grekland och berör många länder i

Östeuropa. Genom Makedonien ska tre motorvägskorridorer färdigställas och de beräknas vara klara 2021.

När Kinas president Xi Jinping lanserade "One Belt, One Road", framställdes projektet som ett kunskapsutbyte länder emellan, men det minst lika viktiga syftet är att expandera och säkra transportvägar från Asien till Europa och Afrika och därmed kunna bli världens starkaste ekonomi. Kina är idag världens andra starkaste ekonomi, strax efter USA. För att se till att vägbyggena blev av, fick Makedonien förmånliga

lån av den statliga kinesiska banken, lån som ska betalas tillbaka inom 20 år.

Ivan Peshevski är vice ordförande i det makedonska ingenjör- och byggarbetarfacket SGIP. Det är svårt att värva nya medlemmar bland de 37 000 registrerade byggarbetarna i Makedonien och SGIP har i dagsläget bara 4 500 anslutna. Ingen av Sinohydros makedonska byggarbetare är medlem i facket och Ivan menar att folk är rädda att förlora jobbet om de går med. Ivan kommer själv från en fackligt engagerad familj och för honom har det varit självklart att

The Balkan

gå i samma fotspår. Ivan understryker att det är arbetarna som är motorn i Makedoniens samhälle, utan arbetare stannar landet.

– För att kunna förbättra levnadsstandarderna i Makedonien och ändra det sociala klimatet, måste arbetarna respekteras. En halv miljon människor har redan lämnat landet det senaste året, för att arbeta utomlands. Det är en fjärdedel av vår befolkning, berättar Ivan.

På SGIP arbetar tre personer. De drar

ett stort lass med att värva medlemmar, besöka arbetsplatser, anordna kurser och seminarier. BWI:s stöd har gett dem ovärderlig kunskap, om hur de ska genomföra det fackliga arbetet.

– Hjälpen från BWI har gett oss möjlighet att göra fler arbetsplatsbesök, träffa fler arbetare och vi har kunnat trycka broschyrer med information, säger Ivan.

SGIP gör varje vecka arbetsplatsbesök hos Sinohydro. Det har slutits ett s.k. Memorandum of Agreements; en överenskommelse om hälsa och säkerhet

för de 200 makedonska byggarbetarna, som arbetar direkt under Sinohydro i ett 2200 meter långt tunnelbygge. Sinohydro vill inte ha fackligt anslutna och kollektivavtal är uteslutet. De anser att det räcker med att följa den makedonska arbetslagen.

Ändå tänker Ivan inte ge upp hoppet. Med flitig uppvaktning av Sinohydro kommer de att tids nog att acceptera fackanslutna makedonska byggarbetare - och - skriva under ett kollektivavtal, säger Ivan med självsäkerhet, vilket bådär gott inför framtiden.

Silk Way

Vid ett brofäste mitt ute i landet arbetar Ivana Dimitrova. Inga hus syns så långt ögat når, utöver själva kontoret. Hon är 34 år och bor i huvudstaden Skopje med sin nioårige son. Ivana är en av få kvinnliga ingenjörer i Makedonien.

– Det är första gången ett makedonskt företag bygger en konsolbro och det är jag som har ansvaret för konstruktionen och utförandet. Jag tycker arbetet är så fantastiskt intressant och utvecklande, säger Ivana.

Resan till jobbet tar Ivana två timmar och varje morgon går hon upp klockan fyra. Hemma igen är hon inte förrän vid sjutiden på kvällen. Det är långa resor till och från jobbet, men Ivana betonar att hon har valt att arbeta så här. Utan hjälp från sina föräldrar med barnpassning, skulle hon aldrig kunnat ta

jobbet, och hon hade aldrig kunnat få framgång i sin karriär utan den hjälpen.

Ibland får hon frågan hur hon som är kvinna kan ha ansvar för en så stor och viktig konstruktion? Hon brukar svara att det är för att hon är en av Makedoniens bästa ingenjörer. Ivana skrattar, men det finns allvar i ögonen. Hon är en av få kvinnor i chefsposition i branschen och det tog också ett tag innan hon fick respekt från byggarbetarna. Ivanas fackliga uppdrag är att bevaka arbetarnas rättigheter och att förbättra deras villkor. Säkerheten är en alltid aktuell fråga, som behöver behandlas ofta. Så fort hon stöter på större problem med företagets ledning kontaktar hon facket SGIP, som hjälper till att föra dialog med företaget. En annan situation Ivana behöver hantera är kommunikationsproblem med en del av arbetarna.

– Som arbetsledare kan det ibland vara svårt att kommunicera med arbetarna. De flesta av dem har bara några års skolgång och många kan inte skriva och läsa. Ibland kan de ha svårt att förstå när jag förklarar vissa arbetsuppgifter. Så i slutet av dagen försöker vi tillsammans lösa all misskommunikation - för att få arbetarna att känna sig bra och för att arbetet ska kunna gå vidare med förtroende och tillförsikt, berättar Ivana.

Ute på brokonstruktionen finns byggarbetaren Lupshek Krasoiwski, en 61-årig man med ett väderbitet ansikte. Lupshek bor några mil bort från brobygget och varje dag kommer företagsbussen och hämtar och lämnar honom. Lupshek beskriver att arbetsdagen börjar med ett informationsmöte och att hans arbetsplats sedan är på toppen av bron. För att komma dit kliver Lupshek in i en gungande hisskasse.

– Jobbet är inte enkelt, varje dag möts vi av problem som måste lösas innan arbetet kan fortsätta, men det hör till jobbet. Jag tycker mycket om mitt arbete, jag har ju också jobbat i branschen i 38 år, säger han med stort leende.

Lupshek är medlem i facket, liksom alla andra på bygget. Han tjänar 600 euro i månaden och det finns en hälsöförsäkring betald av facket. På andra arbetsplatser där facket inte är välkommet, tvingas byggare jobba övertid utan betalning och säkerheten är sämre. Lupshek känner sig lyckligt lottad att ha sitt jobb.

– Alla borde få ha den tryggheten, att ha ett fast jobb med trygga villkor, menar jag, säger Lupshek och kliver in i hissen för ännu en dag på toppen av Makedoniens första konsollbro.

Fakta Makedonien

- Cirka 2,1 miljoner invånare, huvudstad Skopje.
- Inflation: -0,2%
- Arbetslöshet: 26,7%
- BNP-tillväxt: 2,4% årligen
- BNP per invånare: 5237 US-dollar
- Fackligt index: 2 (skala 1-5); De fackliga rättigheterna kränks regelbundet.
- Korruptionsindex: 37 (Skala 1-100). Under 50 betyder att korruption styr över lag och rätt.

PROJEKT *Brasilien*

Brasilien är världens femte största land, både sett till yta och befolkningmängd. Landet består av stora kontraster och stor ojämlikhet, med avgrunds djupa skillnader mellan fattiga och rika och mellan industrialiserade områden och regioner som är i stort behov av utveckling. Femtio procent av Brasiliens ekonomi vilar på byggsektorn. Under 2015 drabbades Brasilien av enorma korruptionsskandaler som skakade hela landet.

Inför VM och OS under 2014 och 2016 byggdes otaliga arenor i Rio de Janeiro och stora satsningar gjordes på infrastruktur. Detta ledde till ett uppsving inom byggsektorn och fackföreningarna kunde organisera tusentals nya medlemmar. BWI fick landets många olika byggfack att samverka, och på så sätt stärktes förhandlingskraften. Via kollektivavtal kunde säkerhet, löner och andra rättigheter förhandlas fram.

De arenor som byggdes inför VM och OS hade allvarliga problem med säkerhet på arbetsplatsen och dödsfallen började stiga i takt med att projekten fortskred. Vid storsatsningar i byggbranschen är migrantarbetare vanligt förekommande och ofta pressas de till slavliknande förhållanden.

Med stöd från svenska fackförbund har BWI bedrivit en massiv kampanj riktad till arrangörerna av OS och VM. Krav ställdes på att byggprojekt i samband med stora internationella idrottstävlingar skulle byggas enligt internationella riktlinjer. BWI och fackförbunden fick på så sätt företagen att förbättra villkoren för byggarbetarna. Särskilt fokus lades på säkerhet och acceptabla arbetsvillkor.

När det uppdagades att byggjätten Odebrecht mutat politiker i 12 länder till ett värde av 32 miljarder kronor, rasade hela landets ekonomi, regeringen avsattes, byggen lamslogs och över en miljon byggarbetare blev arbetslösa. Byggfacken i Brasilien står inför stora utmaningar. Oräknliga byggplatser står stilla, vilket har lett till att medlemsantalet i fackföreningarna har fallit med cirka två tredjedelar, på grund av arbetslöshet.

I Brasilien är många rädda för att bli medlemmar i facket, vilket har försvårat det fackliga arbetet, och det går långsamt att verka för att förbättra arbetarnas rättigheter. Arbetsgivarna försöker kontinuerligt försämra arbetarnas villkor, vilket leder till våldsamma konflikter och strejker.

Inför vårt Brasilienbesök hade flera byggarbetare tackat ja till att låta sig intervjuas och berätta om sin arbetssituation, men ångrade sig när det väl var dags. Likaså hade flera arbetsplatser lovat oss tillträde, men även där stängdes dörrarna.

Hot om uppsägning är vardag för en byggarbetare i Brasilien och att ha ett jobb blir viktigare än något annat, särskilt i ett land som saknar skyddsnet. Men där dörrar stängts öppnades andra, och ambitionen att skildra byggarbetarnas situation i Brasilien har kunnat fullföljas, via intervjuer och bildreportage från flera arbetsplatser. De fackliga utmaningarna i ett lamslaget land blir att påverka politiker att vilja investera i nya och gamla byggprojekt, att fortsätta organisera anställda och att få byggarbetare att förstå fackets möjligheter att påverka och förändra.

Eftermiddagen är het i Santa Maria, en arbetarförort strax utanför storstaden Fortaleza i norra Brasilien. Värmen bokstavligen dallrar fram och alla håller sig i skuggan. En modig hund med tungan hängande, trotsar värmen och släpar sig över till andra sidan gatan. Kanske såg skuggan svalare ut där. Några arbetslösa byggnadsarbetare spelar biljard på baren mitt emot, medan andra sitter vid borden och dricker öl. I småhusens dörröppningar sitter män till synes sysslolösa. Just nu finns inte mycket mer att göra än att vänta på att värmen ska lätta något.

Nicolás Menassé är min ciceron i Brasilien. Nicolás arbetar som ekonom och kampanjarbetare på Building and Wood

Worker's International (BWI). Med stor vänlighet och gedigen kunskap guidar han mig in i Brasiliens byggsektor. Nicolás berättar att områdena kring Fortaleza präglas av kriminalitet, precis som många andra arbetarförorter i Brasilien. Arbetslösheten har ökat lavinartat och 13 miljoner arbetsökande människor står utan arbete. Med arbetslösheten följer kriminaliteten. Utsatta familjer stöttas vare sig av staten eller civilsamhället, och det blir upp till var och en att klara sig. Kanske är det förklaringen till Brasiliens stigande kriminalitet; desperata människor tvingas till desperata handlingar.

Vi tar oss till ett bygge för mindre tåg, strax utanför

I ett slag förlorade en

Fortaleza. Lite längre bort ser vi några personer parkera bilen. Det är Val Castello och Juscélio José från byggfacket SINTEPAV. De är en bra bit från byggarbetsplatsen och Nicolás säger att de försöker vara osynliga. En strejk som initierades av SINTEPAV har blivit underkänd i domstol och nu är alla från facket portade på arbetsplatsen.

Området sjuder av intensivt arbete. I en tunnel försöker arbetare ta sig fram i leran. En maskin borrar hål i en stenvägg, i hålen stoppar tre män in långa järnstänger. Långsamt och metodiskt fortgår arbetet; ett hål, en maskinflytt, tre män fyller borrhålen med armeringsjärn. Utanför tunneln syns stora armeringsplattformar där

arbetare balanserar fram och tillbaka på ställningen. Lite längre bort går män på rad över ett järnvägsspår bärande på 30 meter långa järnstänger. Ett godståg passerar och försvinner in i en trång passage mellan bostadshus och lekande barn på vardera sida om spåret. Arbetsplatsen vibrerar av målmedvetenhet. Många försök att prata med arbetarna görs, men ingen är villig att säga något till en främling; rädslan att förlora jobbet överskuggar allt annat. När vi säger att vi kommer från facket, svarar en arbetare:

– Vad ska vi med facket till? Det som betyder något är att ha ett jobb, att kunna skaffa mat till min familj, till mina barn.

miljon arbetare jobben!

Cirka 250 mil söderut hittar vi staden Rio de Janeiro, den färgsprakande karnevalens huvudstad.

Karnevalen har sina rötter ända från 1700-talet och anses vara den största i världen med flera miljoner deltagare per dag. Den glada bilden till trots är kriminaliteten ständigt närvarande, även om den pressats ut till förorterna under karnevalen och andra stora evenemang som OS och VM i fotboll. Det bor sju miljoner invånare i Rio de Janeiros förorter, vilka lever under ständig rädsla för hot, våld, överfall och skottlossningar.

Nicolás kollega Marina möter oss för lunch i området Flamengo, som ligger strax norr om Copacabana. Folklivet myllrar - där turisterna väljer Ipanema och Copacabana föredrar lokalbefolkningen det mer autentiska Flamengo. Marina Gurgel Neves gestikulerar när hon pratar och hon utstrålar stor energi. När vi slår oss ned på det lilla caféet kommer caféägaren fram och ber mig ta bort kameran från bordet. Han vet att den snabbt lockar tjuvar till caféet, och det vill han inte.

Marina arbetar som koordinatör för Latinamerika och Karibien på BWI. Hon berättar att BWI arbetar intensivt med att få igång den paralyserade byggsektorn. Målet är att generera arbetstillfällen som ger bra lön och ökad välfärd

för byggarbetarna. Borgmästare och myndigheter i olika städer uppvakts. Syftet är att påverka dem att vilja använda den budget som de förfogar över till investeringar i olika byggprojekt.

– Vi har lyckats i flera städer runt om i landet, och det har genererat tusentals jobb åt byggarbetare, berättar Marina.

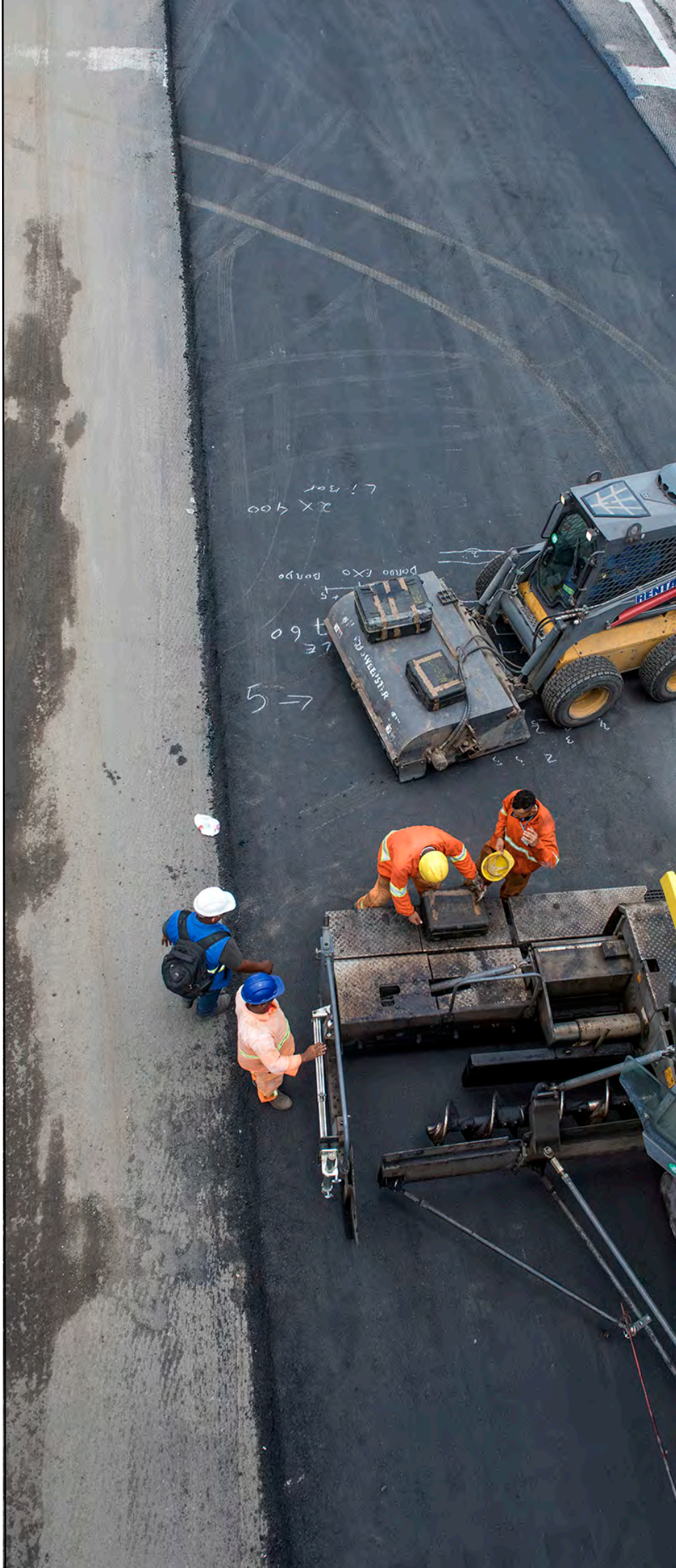
I Brasilien är byggfacken separerade från varandra och utan större kontakt, och byggfacken är många runt om i landet. Lönerna ute i regionerna är väldigt olika, liksom arbetsvillkoren. Därför ordnar BWI nationella möten för att länka samman de olika förbunden. Ett av fackets mål att komma tillbaka till de fantastiska åren under VM och OS. Det som krävs för att det ska bli verklighet är internationellt stöd. Med korruptionen som största fiende behövs andra värderingar och internationella påtryckningar för att komma ut ur det låsta läget. Marina menar att blicken måste lyftas för att kunna se större perspektiv.

– Fortfarande är sexhundra stora byggprojekt i landet lamslagna. Det är inte bara byggarbetarna som är drabbade. Skolor, sjukhus och bostadshus blir inte färdigbyggda, och på så sätt drabbar det väldigt många människor, förklarar Marina.

” Vi strejkade
för bättre lön,
bättre arbetsvillkor
men framförallt för
bättre säkerhet. Vi
blev tvungna att
slåss mot polisen.
Det var
galet.”

Följande dag besöker vi ett vägbygge. Bygget är ett exempel på arbetsplatser som återupptagits och tusen jobb tillfällen har återskapats här. Projektet Bus Rapid Transportation Road är en väg som byggs i mitten av en större väg. Den är till för att bussar ska kunna ta människor mellan staden och förorterna utan att hindras av trafikstockningar.

Bygget görs i sektioner och sträckningen är många mil. Några delar av sträckan går inte att besöka. De ligger inklämda mellan favelas (kåkstäder) där det pågår stridigheter mellan kriminella gäng och risken finns att hamna mitt i en skottlossning. Byggarbetarna går till sitt arbete ändå, tacksamma över att ha ett arbete att gå till.

En asfaltmaskin sprider ut den svarta massan och efter följer ångvälden som långsamt slätar ut alltihop. En grupp män står tillsammans och småpratar. Deras arbetskläder har ännu inte

hunnit bli särskilt smutsiga och stämningen är god emellan dem. Alla vittnar om hur lyckligt lottade de är som har fått jobb. Ingen vill tala med oss om arbetsvillkor eller facket, rädda att förlora jobbet de nyss fått.

Moises Carvalho är ombudsman i fackförbundet för tung byggnadsindustri, SITRAICIP. Moises växte upp i en av Rio de Janeiro favelas. I kåkstaden hörde öppet våld och kriminalitet till vardagen och det fanns en stor press på honom att ansluta sig till ett kriminellt gäng. Men Moises valde att börja jobba vid 12 års ålder och tio år senare blev han anställd som byggarbetare.

– De flesta arbetslösa byggarbetare tvingas idag att försörja sig genom “informella jobb”, som att sälja vatten bredvid trafikljus. Många hamnar i kriminalitet, berättar Moises Carvalho.

Hela arbetslivet har Moises studerat på kvällar och helger parallellt med arbetet. Vid 30 års ålder fick Moises anställning inom det lokala byggfacket i Rio. År 2013 blev hans fackförbund medlem i BWI, vilket kom väldigt lägligt.

– Precis då pågick den största strejken i landet någonsin. Det var under VM-arenornas byggen som en fruktansvärd olycka skedde och en arbetare dog på grund av bristande säkerhet. Vi strejkade för bättre lön, bättre arbetsvillkor men framförallt

för bättre säkerhet. Vid flera tillfällen blev vi tvungna att slåss mot polisen. Det var galet, berättar Moises.

Med BWI i fronten fick det lokala facket äntligen gehör, och efter påverkan på myndigheter och politiker kunde förhandlingarna med företaget ta en ny vändning.

– BWI:s medverkan var helt klart avgörande för utgången, understryker Moises Carvahlo.

Fakta Brasilien

- Cirka 208 miljoner invånare, huvudstad Brasília.
- Inflation: 2,95% (2017), 9% (2016)
- Arbetslöshet: 12,6%
- BNP-tillväxt: 2,4% (2017), -3,6% (2016)
- BNP per invånare: 8649 US-dollar
- Fackligt index: 4 (skala 1-5); Fackliga rättigheter kränks systematiskt.
- Korruptionsindex: 40 (Skala 1-100). Under 50 betyder att korruption styr över lag och rätt.

Rios arenor

På torgen runt Rio de Janeiro olika arenor är det öde. På håll ser det nytt och exklusivt ut,

men vid en närmare anblick syns rost och förfallet. Arenorna saknar underhåll och sakta vittrar färg, plast och betong sönder. Staden Rio de Janeiro blev hårt drabbad av den ekonomiska krisen inom byggsektorn. Det är en av orsakerna till att arenorna inte används, utan står och förfaller. Det finns inga pengar över för arenorna. Före lågkonjunkturen befann sig Brasilien under åren 2000-2014 i ekonomisk tillväxt. Kulmen kom i samband med Världsmästerskapen i fotboll år 2014 och Olympiska spelen år 2016, vilket ledde till att byggbranschen i Rio de Janeiro fick ett fantastiskt uppsving. VM och OS skapade en byggboom som engagerade 50 000 byggarbetare i staden.

Nilton Frietas arbetar som regional representant för BWI i Latinamerika och Karibien. Under OS och VM hade han ansvar för en kampanj som stöttade byggfack under den hektiska och sårbara byggboomen.

– Vi hade stora svårigheter med byggföretagen och de lokala myndigheterna. Men när de insåg att kampanjen var internationell blev de lite rädda och steg för steg kunde vi få dem lite mer samarbetsvilliga, förklarar Nilton med mild röst och livliga gester. Det fönsterlösa kontoret där vi befinner oss känns kallare än en svensk februaridag. Nilton verkar också tycka att det är kyligt; han höjer temperaturen och sätter sig sedan längst bort i rummet.

Nilton berättar att när kampanjen började år 2011 fanns det många olika byggfack och lika många splittringar mellan dem. Genom kampanjen förstod de vikten av att samarbeta, enligt devisen fler är starkare. BWI-kampanjen nådde ut till 140 000 byggarbetare. I Brasilien förhandlas nya kollektivavtal årligen, genom dessa kunde lönen öka kontinuerligt och fackföreningarna kunde successivt

förbättra arbetsvillkor som hälsa, arbetskläder och framförallt säkerhetsutrustning. Fackföreningarna blev starka och arbetarna var nöjda med sina förbund. Fyrtiosex fackförbund har sedan dess anslutit sig till BWI. Ett avtal om frukost, lunch och middag bekostat av företaget blev mycket uppskattat av arbetarna.

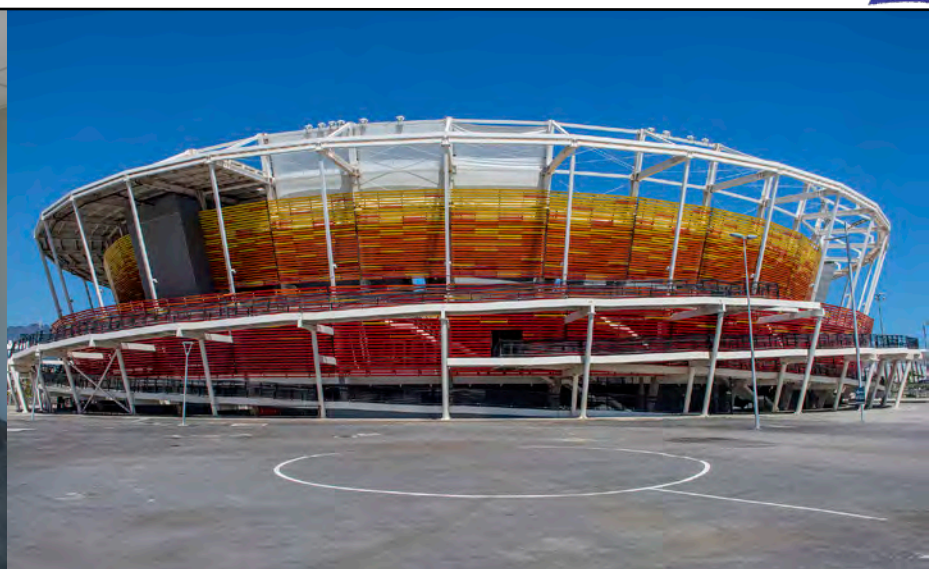
– Speciellt frukosten blev omtyckt, för många arbetare behövde resa upp till tre timmar till jobbet och hann att bli jättehungriga innan de kom fram, berättar Nilton med ett skratt.

När BWI:s kampanj avslutades, var högkonjunkturen fortfarande på topp och det satsades stort på infrastruktur. Men 2016 kom kraschen. Över en miljon jobb försvann i ett slag. Medlemsantalet rasade: från 30 000 medlemmar av totalt 50 000 byggarbetare i Rio de Janeiro, till dagens 3 500. Få stannar kvar när de blir arbetslösa. I samband med skandalerna ströps alla offentliga investeringar och alla byggprojekt stannade.

– Vid en ekonomisk kris måste någon betala notan och man valde att arbetarna skulle få betala den notan, konstaterar Nilton.

Krisen utlöstes av enorma korruptionsskandaler. Byggföretagens chefer och flertalet politiker fick sparken och många hamnade i fängelse. Skandalen gav eko i hela Latinamerika när byggjätten Odebrecht, som är ett av världens största byggföretag, avslöjades ha mutat högt uppsatta politiker i 12 länder i utbyte mot värdefulla byggkontrakt. Skandalen är den största i Brasiliens historia och återhämtningen spås bli både lång och svår.

– Men det är våra fackliga projekt som är vägen till förändring. Genom projekten får vi klarsyn så att vi kan hålla oss starka och ge oss ut på fältet. Det gör att vi kan engagera fackförbunden, ge dem kunskap för att

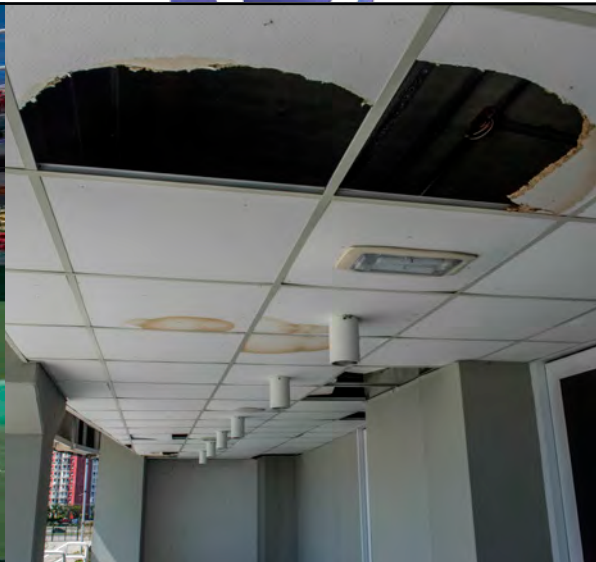
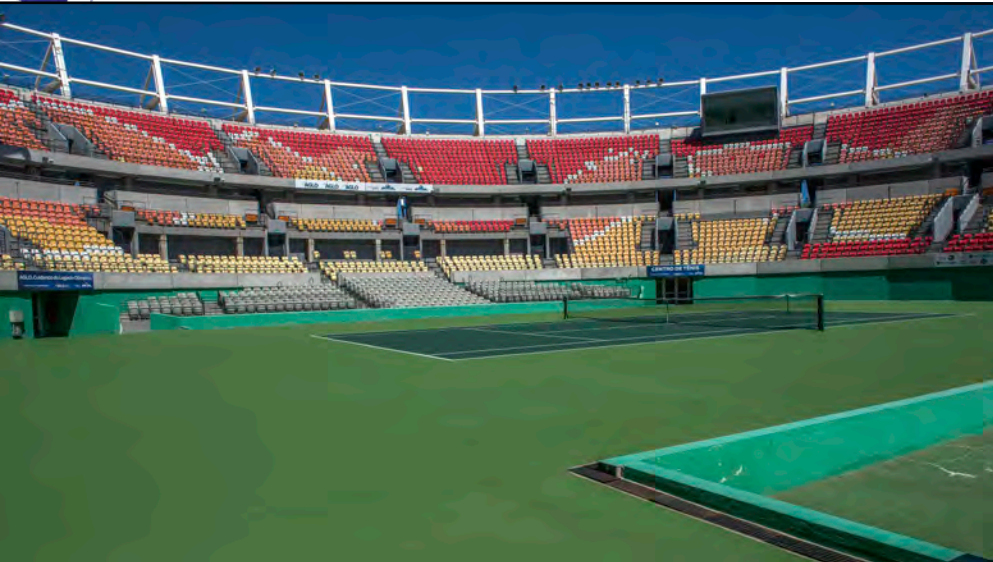

kunna organisera sig bättre och själva kämpa för sin sak, säger Nilton Frietas eftertänksamt.

Han berättar vidare hur den nuvarande regeringen lagt fram en arbetsrättsreform där många rättigheter inskränks gällande arbetstid, lön, uppsägning och säkerhet.

Den officiella anledningen är att få igång ekonomin. Reformen, tillsammans med en pensionsreform, har skapat våldsamma protester i landet, eftersom den sittande presidenten inte höjer skatterna, trots att landet är i kris. Nilton tror inte på att försämra för arbetarna som en väg att gå. Jobben måste komma igång, men det måste finnas lön, anständighet och säkerhet. Tolv byggarbetare förlorade sina liv, räknat bara i arbeten med arenorna.

– Det arbete vi gör behövs. Vi försöker återskapa jobb inom byggsektorn, det är målet de kommande åren. Genom våra projekt hjälper vi fackföreningarna att vara disciplinerade och effektiva när det gäller att kräva säkerhet och arbetstrygghet. Det är så vi kan bygga upp vårt land igen, säger Nilton med övertygelse.

PROJEKT *Panama*

Den smala landremsan ligger strategiskt inklämd mellan två hav och två världsdelar och är till hälften täckt av regnskog. Panama har haft en brokig historia och fick demokratiskt styre först på 1990-talet. Cirka en fjärdedel av befolkningen lever ännu i fattigdom, dock minskar fattigdomen i snabb takt tack vare statliga åtgärder och den goda ekonomin.

Panamakanalen kom i landets ägo år 2000 och sedan dess har tillväxten varit god. I juni 2016 invigdes dessutom den nya, utvidgade Panamakanalen; ett byggprojekt som pågick i nio år, 365 dagar om året. Utvidgningen har ökat kanalens intäkter med fyrtio procent.

En tunnelbana i Panama City, den första i Centralamerika, invigdes i april 2014, byggnationen av en andra linje pågår och upphandlingen inför en tredje linje initierades under 2017. Hela projektet beräknas vara klart 2025. Tunnelbaneprojektet och kanalutvidgningen har tillsammans bidragit starkt till landets ofattbart höga tillväxt de senaste åren.

Det satsas på infrastruktur och fastighetsprojekt och landets enda byggfack The Panama Union of Workers of Construction and Similar (Suntracs) är relativt starkt och organiserar medlemmar över hela landet. Under kanalbygget ledde

Suntracs flera strejker med framgångsrika förhandlingar som följde. Krav på 8-timmars arbetsdag, högre lön, en timmes lunchpaus och förbättrad säkerhet var de viktigaste frågorna, och vid en av dessa förhandlingar lyckades Suntracs bland annat få igenom en löneökning för byggarbetarna med 12,5%.

Förutom att fokusera på att organisera medlemmar, teckna avtal och arbeta med säkerhets- och arbetsmiljöfrågor, satsar förbundet mycket på att utbilda sina medlemmar. Utbildning ges i fackliga rättigheter, men även yrkesutbildningar och IT-utbildningar erbjuds. Yrkes- och IT-utbildningarna görs i samarbete med de statliga myndigheterna i Panama.

Ytterligare ett stort infrastrukturprojekt i Panama är byggandet av en ny bro över Panamakanalen, som förväntas bli klar under 2018. Kanalens två tidigare broar, den ena byggd på 60-talet av USA och den andra invigd 2004, används som transportförbindelse mellan Nord och Sydamerika och har därför hög belastning. Fler broar behövs, särskilt av panamanierna själva, och en fjärde bro är projekterad och kommer att stå klar 2022. De flesta berörda byggarbetare är medlemmar i Suntracs vilket ger fackförbundet ett starkt inflytande när det gäller lön, arbetsmiljö och säkerhet.

En död arbetare, *en strejk!*

” Ta inte ledigt från arbetet under lång tid! Ni kommer att förlora era rättigheter och få sämre villkor när ni åter söker arbete! Ha inte åtta barn med åtta olika kvinnor, då kommer er lön inte att räcka till! Se till att spara pengar till sämre tider!

Det är tidig morgon i Panama City. På en byggarbetsplats för ett husbygge står ett hundratal arbetare samlade. Det är Luis Gonzalez från byggfacket Suntracs som har samlat dem. Ett metalliskt knastrande ljuder från högtalarna när Luis ropar ut sitt budskap till församlingen. Somliga stirrar lite nyvaket ut i luften, andra lyssnar uppmärksamt.

En gång i månaden arrangerar Suntracs morgonmöten på de olika byggarbetsplatserna runt om i landet. Mötena kallas "arbetartimmen" och Luis Gonzalez berättar att upprinnelsen var en allvarlig olycka som skedde 1981. En hisställning kollapsade från toppen av ett husbygge och drog med sig byggarbetare i fallet. Tretton personer omkom. Det bevisades att företaget struntat i säkerhetsanordningar, vilket försakade olyckan.

Syftet med arbetartimmen är att kunna erbjuda information till byggarbetarna om hälsa, säkerhet och om hur man använder säkerhetsutrustning. Trots den fortgående dialogen om säkerhet mellan fackförbundet och arbetsgivarna sker cirka tio allvarliga incidenter per år. Ofta ges även råd om privatekonomi, rökning, alkohol och droger.

– I första hand går arbetartimmen ut på att prata om personlig hälsa, för om en arbetare inte är tillräckligt frisk och stark går det inte att behålla jobbet. I andra hand informerar vi om hur man

hanterar sin privatekonomi och om hur viktigt det är att spara pengar. Som bäst har en byggarbetare jobb åtta månader om året, förklarar Luis.

Under dagens morgonmöte har Luis förberett arbetarna på att skriva under en petition om en kommande strejk. Petitionen handlar just om att förbättra säkerheten på byggarbetsplatsen. Suntracs arbetar efter en devis: En död arbetare, en strejk. Devisen speglar hur vanligt förekommande dödsfall är på byggen, och att strejker blivit fackförbundets sätt att tvinga företaget till förändring. För att kunna utföra en strejk behöver den bli godkänd via domstol, vilket tar cirka tre månader. Förbundet försöker alltid få till en överenskommelse med arbetsgivaren före det, men det är inte alltid de lyckas.

Efter arbetstimmen besöker Luis ett husbygge precis intill. 27-årige byggarbetaren Noel Mendez Rodriguez stiger på en ranglig hiss som tar honom upp till arbetsplatsen på 54:e våningen i ett husbygge. Hissen går utanpå huskroppen och ser ut som en skokartong där den försvinner upp mot himlen. På bottenvåningen ringlar sig snart en kö av arbetare framför ett litet skjul där det säljs dricka och tilltugg. Jobbet är både tungt och i högt tempo och arbetarna behöver fylla på med energi.

På varje våning av huset pågår arbete; man putsar, murar, skyfflar, borrar, spikar, flyttar plankor och går upp

och ner för trappor som förbinder de olika våningarna. Rakt igenom huskroppen går ett öppet hål, genom alla 54 våningar. Det finns inget staket eller nät, som skulle hindra ifall någon skulle trampa fel, men arbetaren som putsar väggen närmast hålet är försedd med säkerhetslina. Noel blickar ut över Panama City. Utsikten är vidunderlig och i bakgrunden glittrar Stilla havet mot en disig horisont. Noel reflekterar över sitt jobb som byggarbetare.

– Jag jobbar inom byggsektorn för min familjs skull. Jag vill kunna ge mina barn en bättre framtid och ge dem möjlighet att studera. Det finns förstås risker med att vara byggarbetare, men jag känner mig nöjd med säkerheten här och med min säkerhetsutrustning. Lönen är också bra, vi har 3,71 dollar (31,80 kr) i timmen - allt tack facket, säger Noel medan han putsar väggen med van hand.

Luis är också nöjd med säkerhetsanordningarna här, även om det finns mer man kan göra. Men det har varit bra samtal med arbetsgivaren och de har varit lyhörda, berättar Luis.

Nästa programpunkt för Suntracs blir att leda en demonstration inne i Panama City.

– Vi ger aldrig upp. Det är det viktigaste vi kan visa våra medlemmar. Vi kommer alltid att kämpa för dem och deras rättigheter, säger Luis med inlevelse.

UNO GRANDE CLASISTA,
SUNTRACS
COMBATIVO Y REVOLUCIONARIO

UNO GRANDE CLASISTA,
SUNTRACS
COMBATIVO Y REVOLUCIONARIO

UNO GRANDE CLASISTA,
SUNTRACS
COMBATIVO Y REVOLUCIONARIO

UNO GRANDE CLASISTA,
SUNTRACS
COMBATIVO Y REVOLUCIONARIO

UNO GRANDE CLASISTA,
SUNTRACS
COMBATIVO Y REVOLUCIONARIO

UNO GRANDE CLASISTA,
SUNTRACS
COMBATIVO Y REVOLUCIONARIO

LIBERTAD NACIONAL
COMITE.
ON
SS

GRANDE CLASISTA,
SUNTRACS
COMBATIVO Y REVOLUCIONARIO

UNO GRANDE CLASISTA,
SUNTRACS
COMBATIVO Y REVOLUCIONARIO

att organisera i en ung demokrati

Panama har en ganska svag facklig tradition, men byggfacket Suntracs har lyckats bli ett stort och rikstäckande förbund. Med åttiotusen medlemmar har de uppnått 95% anslutning och blivit ett av landets ledande fackföreningsrörelser.

Panama är en väldigt ung demokrati med få traditioner inom jämställdhet. Byggfacket Suntracs som bildades 1972 drar sig inte för att gå i strid mot arbetsgivare och politiker. Ibland kan det vara rätt - men inte alltid. För att kunna komma överens krävs att stridsyxan läggs ned och att parterna är villiga att förhandla med varandra. I Panama reglerar arbetsdomstolen förhandlingar om kollektivavtal. En förhandling inleds med ett samtal mellan företaget och facket. Om parterna inte kommer överens, gäller beslut fattat av arbetsdomstolen.

Det är i sådana situationer som Suntracs ber BWI om stöd. BWI börjar med att skicka ett solidaritetsbrev till myndigheten, ber dem lösa situationen och respektera arbetarnas rättigheter. Samma brev skickas från samtliga BWI-avdelningar i Latinamerika. En petition måste också skickas till Arbetsministeriet, som är den instans som fattar beslut i frågan.

För att en strejk ska bli laglig måste majoriteten av de anställda på företaget rösta för den. Men strejker får bara utlysas om det gäller krav på bättre arbetsvillkor, om kollektivavtal eller i protest mot kränkningar av lagstadgade rättigheter. Det är olagligt att strejka för exempelvis högre minimilön.

Vilma Olivares arbetar på BWI:s kontor som ligger i en före detta amerikansk militärbas. Hon ansvarar för projektledning och övervakning i Latinamerika och Karibien.

– Korruptionen påverkar hur lagarna följs och vilka besluten blir. Vi kan ha många bra lagar, men om regeringen inte övervakar hur de efterföljs - och om systemet för att framföra klagomål inte fungerar på grund av korruption - ja, då är det svårt att skydda rättigheter, menar Vilma.

Hon förklarar att det i slutändan är arbetarna och deras familjer som är de stora förlorarna.

– Det är en komplex situation, men det är så korruption generellt påverkar oss alla i landet, säger Vilma.

Suntracs är ett välorganiserat fackförbund, sett ur latinamerikanskt perspektiv, och genom samarbetet med BWI får förbundet möjlighet att ta del av den samlade erfarenheten BWI har från facklig verksamhet runt om i världen. BWI skriver också många ramavtal som i sin tur ger verktyg

för Suntracs. Om ett internationellt företag får ett byggkontrakt i Panama, kan facket använda dessa ramavtal i dialog med företaget. Inför en specifik situation som kan bli en facklig strid är det också avgörande med stöd.

– Därför är BWI betydelsefullt för alla fackföreningar i branschen, säger Vilma Olivares.

Hon menar att det förbunden behöver är global solidaritet och globala erfarenheter.

– De behöver få kunskap om hur fackföreningar fungerar i andra länder, hur arbetsgången kan se ut - och ta till vara på viktiga idéer som sen kan införlivas i den egna organisationen, anser Vilma.

Suntracs behöver inte hjälp med att organisera arbetarna, det klarar de utmärkt själva, däremot hjälp när det gäller att få myndigheterna att lyssna.

BWI har också, med hjälp av svenska fackförbund, utvecklat Suntracs databas för att kunna se hur många kvinnor och ungdomar som finns i organisationen.

Fackförbundet vill skapa ett handlingsprogram som gör det möjligt för kvinnor att vara aktiva medlemmar. BWI hjälper Suntracs med att starta upp en kvinnostrategisk policy. Det finns omkring 500 anslutna kvinnor och det finns nästan ingen kunskap om deras situation. Suntracs vill förstå vad de kan göra för kvinnliga medlemmar.

– Vi har en ganska stark machokultur här i Panama och byggsektorn är särskilt macho. Det flesta fackliga företrädare har någon vetskap om problemen som följer med en machokultur, även om många inte vet vad de ska göra åt dem, förklarar Vilma.

Enligt nationell lag har kvinnor samma rättigheter som män, men trots nya lagar och institutioner som skapats för att främja jämlikhet fortsätter kvinnor att diskrimineras. Få kvinnor finns i beslutsfattande positioner. Kvinnomisshandel i hemmet ett utbrett problem som ökar. Vilma anser att det inte bara facket som behöver göra något, hela samhället behöver förändras.

– Staten behöver göra mer, om det ska kunna bli en förändring. När det handlar om inrotade beteenden behövs det mycket utbildning i både fackföreningen och i samhället, och framförallt goda exempel och modeller från andra länder. Och där kan vi göra stor nytta, du och jag och alla vi tillsammans, avslutar Vilma.

” För mig var det självklart att bli byggarbetare. ”

Färden går mot staden Colón som ligger vid Atlantkusten. Där Panamakanalen mynnar ut pågår ett brobygge som rätt och slätt heter ”bro nummer 3”, och som byggs över Panamakanalen. Regntiden är här och bjuder på några tunga, gråa moln som närpå snuddar våra huvuden. Bron är under konstruktion och märkliga pelare reser sig som gigantiska obelisker mot himlen.

Panamakanalen sträcker i nordsydlig riktning och bron ska gå från väst till öst. För östsidans folk är det av största vikt med en broförbindelse. Västra sidan har stort utbud av affärer, skolor, sjukhus och annan service, medan den östra sidan saknar det mesta.

Det blev ett franskt byggföretag som fick kontraktet på bron, och bygget startades upp 2013. Projektledaren för bron, Gilles Dumoulin, berättar:

– När jag anlände till Panama för tre år sen lade jag märke till hur dålig säkerheten var på de flesta byggarbetsplatser, särskilt på flera höga byggen i Panama City, där saknades all kollektiv säkerhet, minns Gilles.

Även Bro nummer 3 har haft brister i säkerheten och det har varit viktigt att förbättra den.

– Vi jobbar bra tillsammans med facket, vi lever inte i en perfekt värld men vår gemensamma strävan är att få till den allra bästa säkerheten för arbetarna. Jag ser det som livet, som ett äktenskap; vi behöver diskutera och reda ut, för att få ut det bästa för alla, säger Gilles.

Vid en av brosektionerna, med fäste alldeles bredvid Panamakanalen, pågår febrilt arbete högst upp på toppen. Långt nedanför syns stora fartyg ståva mot och från den första slussen i kanalen. En lång rad av skepp ligger på redden och väntar på sin tur. Utsikten är en enastående

upplevelse, med mörkgrön, tropisk djungel runt kanalen.

Arbetarna jobbar snabbt och effektivt på olika delar av bron och ändå är det svårt att förstå hur bron ska hinna bli färdig på några månader, som det är beräknat.

Basen för en av arbetsgrupperna heter Umberto Peres. Han är 30 år gammal och arbetar som förman inom förstärkningsområdet. Umberto gör en paus i arbetet för att berätta varför han valt att arbeta inom byggsektorn.

– Det är en tradition i min familj att arbeta som byggarbetare. Ända sen jag var en liten pojke har det varit en självklarhet att jag skulle börja arbeta inom byggsektorn och jag älskar verkligen mitt jobb. Inom mitt arbetsområde finns det inget att klaga på, vi har allt vi behöver - men det finns alltid saker som går att förbättra när det gäller säkerheten. Min lön är 9,60 dollar (82 kr) i timmen, säger Umberto innan han försvinner iväg igen.

Byggarbetaren Edmund Forsunida, 31 år, arbetar även han inom förstärkningsområdet. Han befinner sig på kanten av bygget med djupet störtande ner mot kanalen. Långt under honom passerar ett stort fartyg på väg mot slussen. Höjden är Edmund van vid och han rör sig smidigt och säkert på ställningen.

– Vad jag tycker bäst om med att arbeta inom byggsektorn, ja det kanske är lönen då, den är på 5,54 dollar (47 kr) i timmen. Den ger mig och min familj mat på bordet och jag kan gå framåt i livet, säger Edmund.

Han berättar att han är medlem i facket för att de genomfört bra saker, som att förbättra lönen och arbetarnas rättigheter.

– Jag har verkligen inget att klaga på, säger Edmund och skrattar.

Fakta Panama

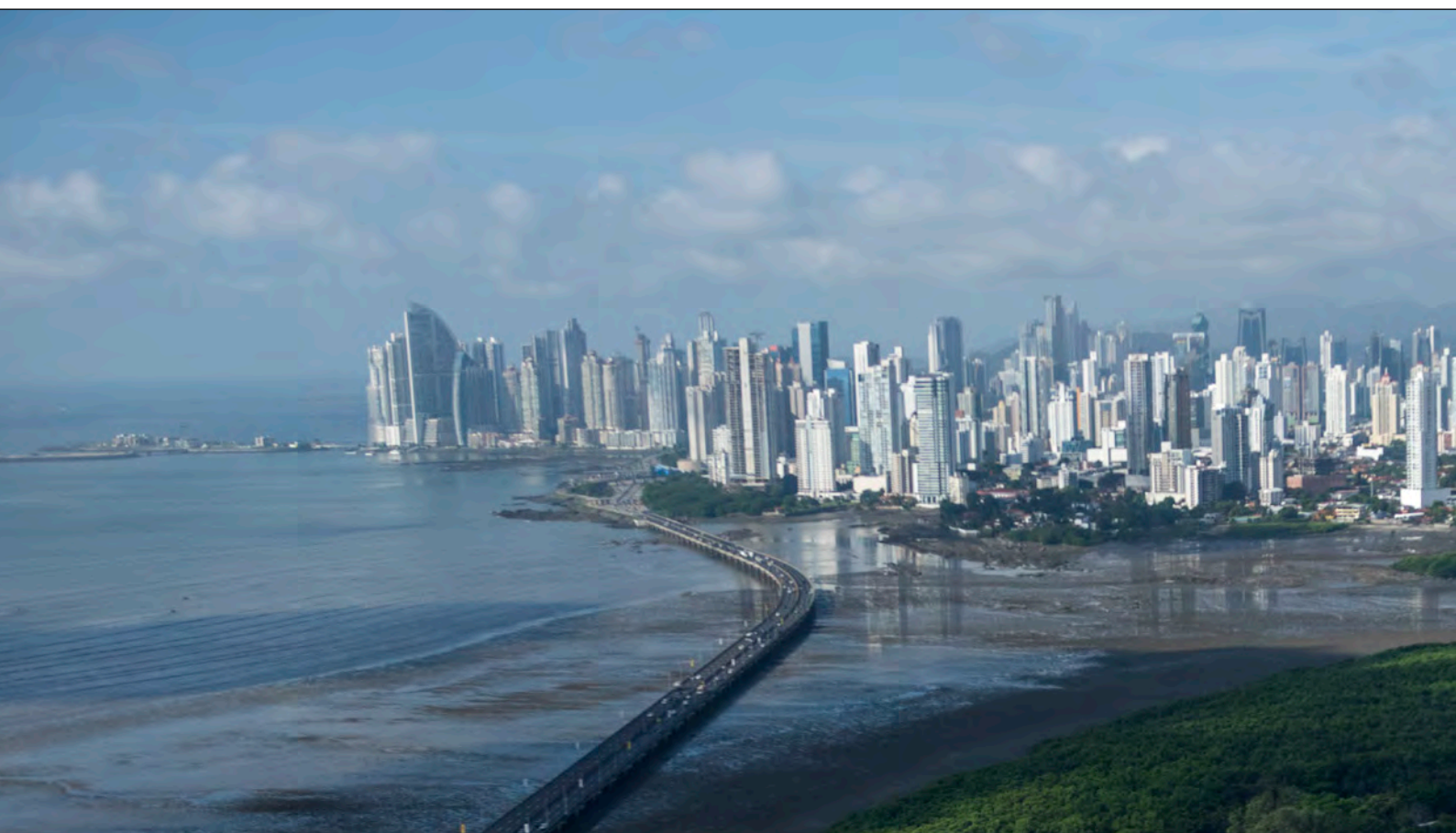
- Cirka 4 miljoner invånare, huvudstad Panama City.
- Inflation: 0,5%
- Arbetslöshet: 5,6%
- BNP-tillväxt: 4,9% årligen
- BNP per invånare: 13 680 US-dollar
- Fackligt index: 4 (skala 1-5); Fackliga rättigheter kränks systematiskt.
- Korruptionsindex: 38 (Skala 1-100). Under 50 betyder att korruption styr över lag och rätt.

Sekos globala samarbetsprojekt

SAMARBETE MED INTERNATIONAL TRANSPORT WORKERS' FEDERATION (ITF)

Bekämpa våld mot kvinnor: ett projekt i samarbete med kvinnliga busskonduktörer i Indien.

Sexuella trakasserier i form av verbala och fysiska övergrepp är vanligt förekommande på arbetsplatser i Indien och kvinnliga busskonduktörer tillhör en mycket utsatt grupp. Detta projekt stödjer lokala transportfack med syfte att påverka arbetsgivare

att säkerställa en trygg och säker arbetsplats för sina anställda kvinnor.
Kontaktperson: Annica Barning.

Fackligt organisationsbyggande inom den indiska hamnsektorn.

Indiens nuvarande regering kommer att genomföra privatiseringar inom landets hamnsektor, vilket kommer att påverka arbetarnas villkor drastiskt. Detta projekt bedrivs i samarbete med indiska hamnarbetarförbundet. Syftet är att organisera arbetare i Indiens hamnar och genom aktiva kollektivavtalsförhandlingar skydda arbetarnas rättigheter och intressen.
Kontaktperson: Annica Barning.

Bygga facklig styrka med arbetare på Avianca Aviation i Latinamerika.

Ett projekt i syfte att stärka den fackliga organiseringen av anställda på flygbolaget Avianca Aviation i Latinamerika.
Kontaktperson: Jens Saverstam.

Organisering av arbetare i hamn-, sjö- och transport- sektorn i Menaregionen.

Organisering och kapacitetstärkning av förbund och anställda i transportsektorn i Mellanöstern och Nordafrika (Mena). Startas upp under våren 2018.
Kontaktperson: Annica Barning.

2018-2022

Stärka det fackliga inflytandet inom BRT i Nairobi, Kenya.

Införandet av ett nytt busstrafiksystem (BRT) planeras i Nairobi. Världsbanken har erbjudit flera afrikanska länder lån för att införa BRT med villkoret att driften öppnas upp för privata aktörer. Detta

projekt verkar för att stärka det fackliga inflytandet i planeringen och implementeringen av BRT i Nairobi för att på så sätt säkra arbetsförhållandena för sektorns anställda.

Kontaktperson: Annica Barning.

Organisering inom privata järnvägsföretag.

Organiseringsprojekt som ska organisera privata järnvägsföretag i Kazakstan, Kirgizistan samt Ukraina. Start: våren 2018.

Kontaktperson: Annica Barning.

Bygga och stärka fackförbund inom post, IT och telesektorn i västra och södra Afrika.

Ett organiseringsprojekt i södra Afrika med mål att organisera i både post-, IT- och telesektorn. I projektet ingår Seko:s långsiktiga arbete i Malawi inom post- och telesektorn. Start: våren 2018.

Kontaktperson: Jens Saverstam.

SAMARBETE MED UNI GLOBAL (UNI)

Global facklig samverkan inom Ericsson.

Ett samarbetsprojekt med Unionen och Sveriges ingenjörer, samt UNI och IndustriALL. Fokus är att bygga ett globalt nätverk för anställda inom produktion och nätverk på Ericsson.

Kontaktperson: Jens Saverstam.

Ökat fackligt inflytande i post- och telekomsektorn i Afrika.

Organiseringsprojektet består dels av att bygga starka fackföreningar inom det multinationella telekomföretaget Orange, och dels av att organisera nationella postföretag och konkurrerande aktörer som DHL i Västafrika.

Kontaktperson: Jens Saverstam.

Organisering av anställda inom post och logistik i Sydostasien.

Organiseringsprojektet syftar till att bygga starka fackföreningar inom post och logistik i Sydostasien. I projektet ingår det organiseringsarbete som gjorts med DHL i Malaysia.

Kontaktperson: Jens Saverstam.

Facklig tillväxt och organisering inom post-, logistik-, IT- och telesektorn i Nepal.

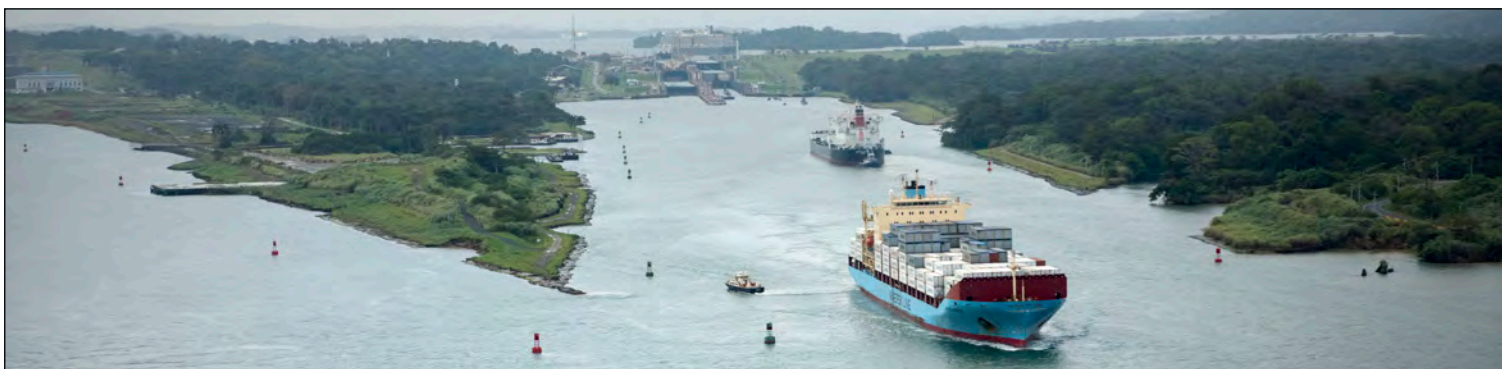
Ett organiseringsprojekt inom post- och telesektorn i Nepal. Fokus på att initiera bildandet av en samarbetsorganisation för nepalesiska telefack finns också.

Kontaktperson: Annica Barning.

Organisering av post och logistik samt IT- och telesektorn i Asien.

Projektet verkar för att organisera anställda inom en av Asiens största mobiloperatörer samt organisera arbetstagare inom de nationella postföretagen i Sydostasien.

Kontaktperson: Jens Saverstam.

Att implementera och förhandla fram globala ramavtal i multinationella företag inom IT- och telesektorn i Latinamerika och Västindien.

Organiseringsprojekt för att bygga starkare fackförbund inom telekomsektorn i Colombia, Peru och Jamaica. Projektet har också som mål att bilda ett regionalt nätverk för fackföreningar inom lokala multinationella telekomföretag.

Kontaktperson: Jens Saverstam.

Byggande och stöttande av fackförbund inom IT- och telesektorn samt post och logistik i västra och södra Afrika.

Detta organiseringsprojekt i Södra Afrika har som mål att organisera både post-, IT- och telesektorn. I projektet ingår det långsiktiga arbete som Seko haft i Malawi inom post- och telesektorn.

Kontaktperson: Jens Saverstam.

BILATERALA UTVECKLINGSPROJEKT

Organisering av sjöfolk och arbetare i fiskeindustrin på Filippinerna (MARINO).

Fiskenäringen utgör en central del av den filippinska ekonomin. I städerna General Santos City och Navotas försörjer sig hundratusentals arbetare och deras familjer på att fånga och tillreda fisk.

Detta projekt syftar till att stärka sektorns fackföreningar och verka för att den filippinska fiskeindustrins arbetare blir medvetna om sina fackliga rättigheter.

Kontaktperson: Annica Barning.

Att återuppbygga fackföreningen för postanställda på Filippinerna (PEUP).

Efterfrågan av posttjänster på Filippi-

nerna har minskat, vilket har lett till att den statsägda verksamheten PHL-post rationaliserat ner sin personalstyrka och stängt flera regionala postkontor. Omorganisationen har haft negativa effekter på funktionen av de postanställdas fackförening på Filippinerna (PEUP). Detta projekt bedrivs för att stödja återuppbyggandet av PEUP och främja organisationen av postanställda i landet.

Kontaktperson: Annica Barning.

Fackligt radio- och TV-projekt i Malawi.

Radio- och TV-projektet i Malawi är ett sätt för fackförbund att sprida information och kunskap om fackliga och mänskliga rättigheter. Programmet har fått stor räckvidd över landet och har lett till att fler arbetare söker sig till förbunden för information och för att bli medlemmar.

Kontaktperson: Jens Saverstam.

SAMARBETE MED BWI: BUILDING AND WOOD WORKERS' INTERNATIONAL

Jobb för alla - rättvisa åt alla: Fackföreningar gör det möjligt: - Projekt Syd - Projekt Öst

BWI:s strategiska mål är att bidra till skapandet av självständiga, jämställda och demokratiska fackförbund som kämpar för fackliga och mänskliga rättigheter, stabil sysselsättning och humana arbets- och levnadsförhållanden. BWI omfattar alla bygg-, skogs- och träarbetare. Det är också ett övergripande mål för det globala program som SEKO och övriga byggförbund i Sverige genomför tillsammans med BWI.

Kontaktperson: Jens Saverstam.

Organisering inom post-, logistik-, IT- och telesektorn i Asien.

Projektet verkar för att organisera anställda inom en av Asiens största mobiloperatörer och inom de nationella postföretagen i Sydostasien.

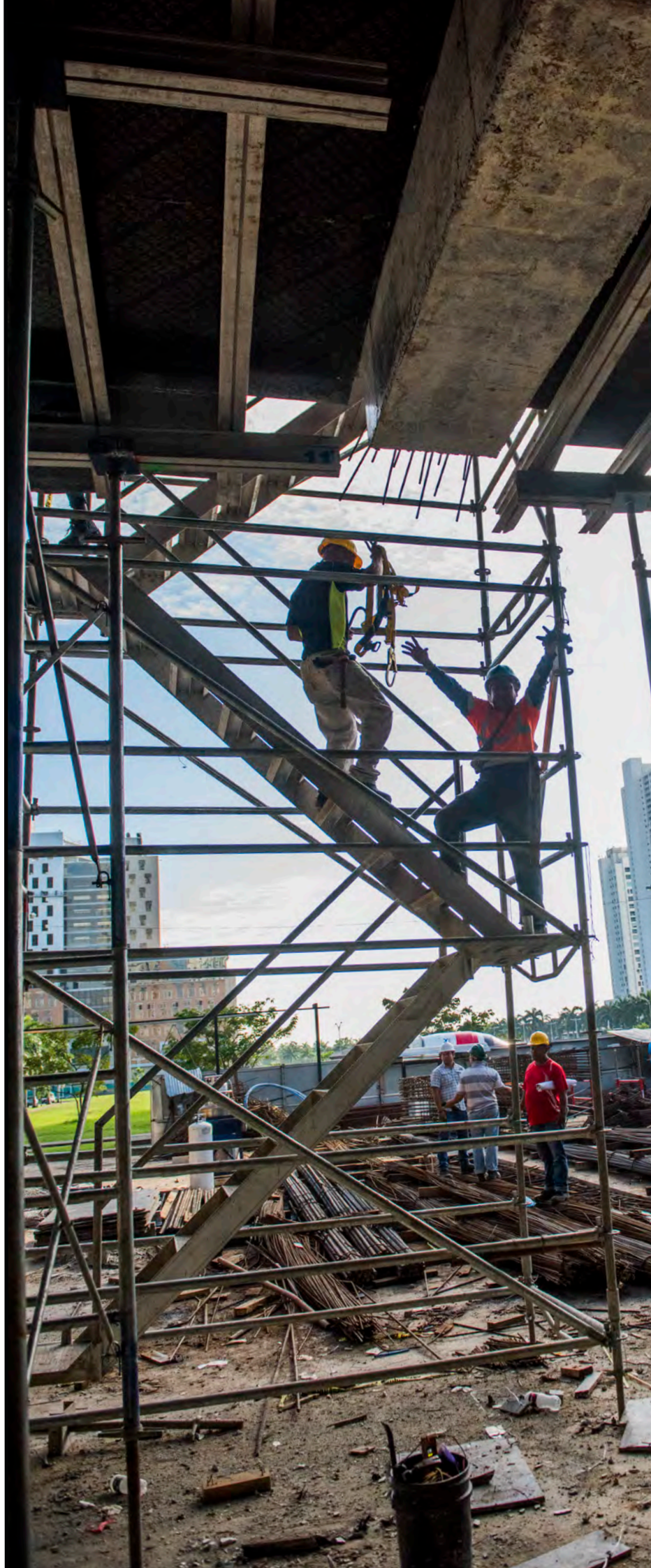
Kontaktperson: Jens Saverstam.

INFORMATIONSPROJEKT

Seko i världen.

Projektet Seko i världen bedrivs med syftet att producera text- och videomaterial, som på ett nyanserat sätt belyser Sekos fackliga engagemang i olika delar av världen. Detta arbete har bland annat resulterat i broschyren som du just nu läser. Målgruppen för projektet är Sekos medlemmar, potentiella medlemmar, förtroendevalda och allmänheten.

Kontaktperson: Jens Saverstam.

KONTAKT

SEKO I VÄRLDEN

Box 1105,
111 81 Stockholm, Sweden
www.seko.se

Jens Saverstam
jens.saverstam@seko.se
Tel: 0046 8 791 41 08

Annica Barning
annica.barning@seko.se
Tel: 0046 705 74 97 14

BWI

Building and Wood Worker's International

54 route des Acacias
CH-1227 Carouge GE
Switzerland
www.bwint.org

PSI

Public Services International

45 Avenue Voltaire, BP 9
01211 Ferney-Voltaire Cedex,
France
www.world-psi.org

UNI

UNI Global Union

8-10 Avenue Reverdil
CH-1260 NYON,
Switzerland
www.uniglobalunion.org

UNION TO UNION

Upplandsgatan 3
11 23 Stockholm,
Sweden
0046 8 798 00 00
www.uniontounion.org

OLOF PALME INTERNATIONAL CENTER

Box 836,
101 36 Stockholm,
Sweden
Tel: 0046 8 677 57 70
www.palmecenter.se

ITF

International Transport Workers' Federation

ITF House
49-60 Borough Road,
London, SE1 1DR,
England
www.itfglobal.org

PROJEKTFINANSIERING och stöd via Sida

Sekos internationella utvecklingsprojekt bedrivs med stöd från Sida. Projekten genomförs i utvecklingsländer i olika delar av världen och syftar till att stödja civilsamhället genom facklig samverkan.

I Sverige har vi på riksdagsnivå bestämt att vi vill stödja ett hållbart samhällsbyggande i utvecklingsländer, exempelvis genom bistånd och infrastrukturstöd.

Sekos utvecklingsprojekt finansieras till 90 procent av Sida-medel, som i sin tur är en del av riksdagens budget för internationellt utvecklingssamarbete. Resterande 10 procent kommer från Sekos medlemmar via fackavgiften.

Projektdelen som finansieras genom medlemsavgifter går framförallt till att följa upp och administrera projekten.

Fotografi, text & fältarbete: Stefan F. Lindberg Multimedia AB.
Text, textbearbetning & grafisk formgivning: Wall & Vivren Kulturproduktion AB.

seko

seko@seko.se
www.seko.se

ISBN 978-91-983810-2-3

9 789198 381023 >

Denna produktion har finansierats av Sida, Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbete. Sida delar inte nödvändigtvis de åsikter som här framförs. Ansvar för innehållet är uteslutande producentens/avsändarens.